



# Risikofaktorer for udvikling af fjerpilning i opdræt og skrabeæggs- produktionen

Opdrættere og ægproducenter bør have særlig fokus på blandt andet maksimal lysintensitet og strølseskvalitet i deres arbejde for at forebygge fjerpilning både i opdræts- og æglægningsperioden. Det er konklusionen på en ny undersøgelse fra Århus Universitet.

Deltagende flokke af levekylinger, her 1-2 uger gamle,



Deltagende flokke af levekyllinger, her 1-2 uger gamle,



Af Anja B. Riber og Jørgen B. Kjær, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet

### Fjerpilning – en multifaktoriel adfærd

Fjerpilning er en nøgelfaktor for bæredygtighed i ægproduktionen. Blandt hjørnestenene i begrebet bæredygtighed er både dyrevelfærd og drivhusgasudledning, som begge påvirkes i en negativ retning, hvis fjerpilning udvikles i flokken. Desuden er fjerpilning en vigtig faktor for produktionsøkonomien.

Fjerpilning anses for at være en multifaktoriel adfærd, der påvirkes af en række miljømæssige og genetiske faktorer. På trods af den stærke evidens for sammenhæng mellem forhold under opdræt og senere udvikling af fjerpilning i æglægningsperioden er der fortsat kun få studier, der har fulgt flokke i praksis gennem hele deres levetid. Særligt er forholdene i opdrætsperioden ikke særlig velbeskrevet.

Dette studie havde derfor til formål at

### Reducer risikoen for fjerpilning ved under opdræt at:

- 1 Undgå at have områder i stalden med meget høj lysintensitet de første uger af kyllingernes liv.
- 2 Tilstræb høj ensartethed i kropsvægt i flokken.
- 3 Sørg for at strøelse er tilgængelig kontinuerligt, også de første dage og uger af kyllingernes liv.
- 4 Tilbring tid i stalden – det reducerer frygt og øger chancen for at uhenigtsmæssigheder opdages rettidigt.

kortlægge forhold under opdræt og udpege risikofaktorer i skrabeægproduktionen for udvikling af fjerpilning ved at undersøge sammenhængen mellem fjerdragtskvalitet og andre ressource-, management- og dyrebaserede velfærdssindikatorer fra flokke i praksis, der blev fulgt fra de var 0 til 55 uger gamle.

### Sådan foregik studiet

Over en periode på mere end 2 år blev data indsamlet for en række velfærdssindikatorer fra 18 opdrætsflokke, der blev splittet ud på 19 æglægningsflokke.

Velfærdssindikatorerne blev udvalgt på basis af viden fra litteraturen og gennem vidensudveksling i projektgruppen og projektets følgruppe.

Der blev indhentet baggrundsviden om hver flok, herunder staldens tekniske indretning og udstyr, sygdomsforekomst, uheld undervejs, genotype, foderleverandør og management i forhold til lys, strøelse, foder, fodertilskud, grovfoder, berigelse/beskæftigelse, vaccination, mv.

Der blev foretaget besætningsbesøg i opdrætsperioden (ca. 1, 7 og 15 uger) og i æglægningsperioden (ca. 22, 32 og 55 uger), hvor der blev indsamlet data om



Deltagende flokke af levekylinger, her 1-2 uger gamle,

fjerdragtskvalitet, kropsvægt og frygtniveau.

I æglægningsperioden blev der desuden optaget video hvorfra der blev lavet adfærdregistreringer.

Under besætningsbesøgene blev der desuden indsamlet data om omgivelserne, herunder lysintensitet, temperatur, relativ fugtighed, ammoniak i luften, strøleskvalitet, mængde af dun på strølsen og forekomst af blodmider.

Fra pakkerierne blev der indhentet data om forekomsten af endoparasitter.

## Resultater

De indsamlede data blev gennemgået for egnethed til statistiske analyser, og data fra over halvdelen af variablene blev fundet egnede.

Undersøgelsen fandt flere interessante sammenhænge mellem fjerdragtskvalitet og forskellige variable. Højere maksimal lysintensitet ved 1-uges alderen var korreleret med flere 15-uges gamle hønniker med alvorlige skader på fjerdragten. Lav ensartethed i kropsvægt i flokken ved 7 og 15 ugers alderen var korreleret med forringet fjerdragtskvalitet ved 32 og 55 uger. Jo bedre strøleskvalitet ved 1-uges alderen, desto bedre fjerdragt havde hønerne ved 55-uges alderen.

Der var signifikant positiv korrelation

### Hold øje med mængden af dun på strølsen!

Regelmæssig monitorering af mængden af dun på strølsen kan være et værktøj til at vurdere risikoen for udbrud af fjerpilning. Forsvinder dun fra strølsen, bør der straks sættes ind med ekstra tiltag, der forebygger fjerpilning.



mellem mængden af dun på strølsen ved 7-unders alderen og fjerdragtskvaliteten hos 32 uger gamle høner samt mellem mængden af dun ved 32 uger og fjerdragtskvaliteten ved 32 og 55 uger. Jo flere dun på strølsen, desto bedre fjerdragtskvaliteten.

Endelig fandt vi, at jo mindre frygtssomme hønnikerne var ved 7-unders alderen, desto bedre fjerdragt havde de ved samme alder.

## Konklusion

Ud fra undersøgelsens resultater kan det konkluderes, at især opdrættere men også producenter bør have særlig fokus på maksimal lysintensitet, strøleskvalitet, mængden af dun på strølsen, ensartethed i kropsvægt og frygtniveau i deres arbejde for at forebygge fjerpilning både i opdræts- og æglægningsperioden.

Det skal understreges, at undersøgelsens design, hvor man har ønsket information om sammenhæng mellem fjerdragts tilstand og mange forskellige variable fra et ikke-standardiseret materiale (som praksisforhold nu engang er), gør, at man bør have en forsigtig tilgang til og anvendelse af undersøgelsens resultater.

## Yderligere information

For yderligere information kan den fulde rapport over projektet rekvireres ved henvendelse til Anja Brinch Riber på [anja.riber@anivet.au.dk](mailto:anja.riber@anivet.au.dk) ■